

ρητήρια ἡμῶν καὶ διὰ τοὺς γάμους τῆς Μαρίας μας μετὰ τοῦ φίλου Σπυρίδωνος Μαρινάτου, οὗς νομίζω ὅ,τι ἔμελλον κατ' αὐτὰς νὰ τελεσθῶσιν ὅσον εὐάρμοστοι τόσον καὶ εὐέλπιδες.

Μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Ἰ. Γ. Πῶς νὰ ἔσφιγγα τὴν χεῖρα τοῦ φίλου κ. Κωνσταντίνου Γ. Λαμέρα; Ἐγὼ κινδυνεύω ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ καὶ νὰ λησμονήσω τὴν φίλην ὄψιν τόσων φίλων καὶ νὰ λησμονηθῶ, ἂν καὶ οὐδέποτε τὴν ἀρετὴν των καὶ τὴν δρᾶσίν των.

**Ἡ Ἐν Ἀθηναῖς
Φίλεκπαιδευτικὴ Ἐταιρεία**

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ

ΠΡΟΥΤΠΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Δευτέρα 15-1-1926

Σεβαστέ μοι Κύριε Εὐαγγελίδη,

Πολὺ συνεκινήθην χθὲς κατὰ τὴν τελετὴν, ἣ ὅποια ἐγένετο ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ πρὸς τιμὴν τῆς Ἑλληνικωτάτης ὕμῶν δράσεως ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀγαπητῆς πατρίδος.

Ἀκούουσα ἐξυμνουμένους τοὺς ὑπὲρ τῶν νέων γενεῶν ἀκαμάτους ὕμῶν ἀγῶνας συνεκινούμην βαθύτατα, διότι μοι ἀνεμίμνησκον ζωηρότατα τὴν ἐπὶ 22 ἔτη σοβαρωτάτην καὶ γονιμωτάτην ἐν τῷ Ἀρσακειῷ διδασκαλίαν σας καὶ τὴν πατρικὴν περίθαλψιν τῶν ἐν τῷ Ἀρσακειῷ ἐκπαιδευομένων Μικρασιατῶν ὑποτρόφων τοῦ Συλλόγου ὕμῶν.

Εὐχομαι νὰ ζήσητε ἐπὶ πολὺ ὑγιῆς καὶ νὰ ἐργάζησθε, ὅπως ἴδητε ἐλευθέραν πάλιν τὴν χώραν, ὑπὲρ τῆς ὅποιας τόσα ἐπράξατε.

Μετὰ πολλῆς ἐκτιμήσεως
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Δ. ΒΑΪΟΥΕΔΚΗ

Σεβαστέ μοι καὶ ἀγαπητὲ φίλε καὶ Καθηγητὰ

Κύριε Μαργαρίτη Εὐαγγελίδη χαῖρε

Εἰς Ἀθήνας.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν καὶ εὐχαριστήσιν νὰ πέμψω ὑμῖν τὸ φύλλον τοῦ «Αἰγαίου», ἐν ᾧ ἐκφράζω θερμὴν μόνον διάθεσιν τῆς ψυχῆς μου, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ γραφῶσι πολὺ περισσότερα διὰ τὴν μακρὰν καὶ σημαντικὴν ὑμῶν δρᾶσιν, ἣτις εἶναι ἀξίη τῆς Ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης. Ὅχι! δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰ πράγματα ἡ γνώμη, τὴν ὅποιαν ἐξ ὑπερβολικῆς μετριοφροσύνης ἐξεφράσατε ὅτι ἐῖς τὴν κοινωνίαν εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἐλευθερία καὶ ἀμοιβῆ μικρὰς ὑπηρεσίας δι' ὑψίστων τιμῶν. Ἐγὼ μᾶλλον πιστεύω ὅτι συμβαίνει ἐντελῶς τὸ ἀντίθετον. Διότι ὑμεῖς προσηνέγκατε πολλὰς καὶ μεγάλας ὑπηρεσίας. Ἀλλ' ἡ μέγιστη πασῶν ὑπῆρξεν ὅτι καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος δὲν ἐπαύσατε δεικνύοντες τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, ἣς «πᾶς ὅτ' ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆν χρυσοῦς οὐκ ἀντάξιός» κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα. Δὲν ὑπάρχει ἀμοιβὴ δυναμένη νὰ ἀμελήσῃ τριαύτην ὑπηρεσίαν. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἤξιζε νὰ μ' εὐχαριστήσῃτε διὰ τὸ δημοσίευσμά μου, ὅπερ ἐξεφράζε μόνον ἀληθειαν, περὶ δὲ ἀληθείας ὀφείλει πᾶς τίμιος δημοσιογράφος νὰ ᾖ πρόθυμος καὶ πιστὸς ὑπηρέτης.

Ὁ παλαιὸς καὶ εὐλικρινὴς ὑμῶν φίλος

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΒΑΚΙΡΤΖΗΣ

Ὁ Αἰδεσιμ. κ. Οἰκονόμος Ἄγγελος Νησιώτης μὴ δυνηθεὶς νὰ προσφωνήσῃ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀπέστειλε τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν:

Ἀξιόσεβαστε Διδάσκαλε,

Ἡ εὐσημος ἡμέρα τῆς τεσσαρακονταετηρίδος Σας ἐν τῇ καθηγεσίᾳ τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου, παρέχει καὶ εἰς ἐμὲ τὸν εὐεργετηθέντα παρ' Ὑμῶν, ὡς προέδρου τῆς «Ἀνατολῆς», τὴν εὐτυχὴ εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσω τὴν ἀπειρον χαρὰν μου διὰ τὴν μακρὰν ταύτην ὁδόν, τὴν ὅποιαν διανύσατε ἐθνωφελῶς καὶ καρποφό-

πως με τὸν παμφαῆ πυρσὸν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς σοφίας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος καὶ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Καὶ ἡ χαρὰ μου εἶναι ἔτι βαθυτέρα διὰ τὸ ὅτι, ἐν τῇ μακρᾷ ταύτῃ στυλοδρομίᾳ φωτεινοῦ ἐπιστημονικοῦ βίου, διαλάμπει ταυτόχρονος καὶ ἰσότιμος καὶ ἄλλη δρᾶσις ἐξόχως πατριωτικὴ καὶ ἐξαιρετικῆς ἐθνικῆς σημασίας ὡς προέδρου τοῦ γεραροῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου «Ἀνατολῆς». Διότι οὐδαὶς ἠὰ λησμονήσῃ τὰς μεγάλας ἐθνικὰς ὑπηρεσίας τῆς πρωτοτύπου ταύτης πατριωτικῆς Ὁργανώσεως, τῆς ὁποίας ἰδρυτῆς καὶ ψυχωτῆς ἠτύχησατε νὰ εἰσθε Ὑμεῖς, Ἐρίτιμε κ. Καθηγητά.

Οἱ Μικρασιᾶται εἶναι μάρτυρες τῆς παμμεροῦς καὶ σπουδαίας δράσεως τῆς ὑφ' Ὑμᾶς Ὁργανώσεως ταύτης ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς ζωῆς τῆς πατρίδος των.

Τὸ ἐν Σάμῳ Ἱεροδιδασκαλεῖον, τὸ ἐν Καισαρείᾳ Διδασκαλεῖον, οἱ ὑποτροφίαι τοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, τοῦ Ἀρσακείου καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναϊκῶν Ἐκπαιδευτηρίων, ἅπαντα ταῦτα ἔργα τοῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου, ἐμπνεομένου καὶ κινουμένου ἐξ ὁλοκλήρου σχεδὸν παρ' Ὑμῶν, ἐσημείωσαν νέαν ἱστορίαν δράσεως τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐχρησίμευσαν ὡς μορφωτικαὶ δυνάμεις πρώτης τάξεως διὰ νὰ δώσωσιν εἰς τὴν Μικρασιατικὴν γῆν τὰς ἐνθουσιώδεις φάλαγγας τῶν ἐθναπροστόλων Διδασκάλων καὶ ἄλλων Ἱεραποστόλων τῆς Μεγάλῃς Ἰδέας.

Διὰ πάντα ταῦτα ἡ εὐόλωνος αὕτη ἡμέρα τῆς τεσσαρακονταετηρίδος Σας θεωρῶ, ὅτι εἶναι ἀληθῶς πανηγυρικὴ ἡμέρα διὰ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ἐθνικὴν Ἰδέαν, ἐξόχως δὲ ἱστορικὴ διὰ τὸν πολυκύμαντον ἐθνικὸν βίον τῶν Μικρασιατῶν.

Ὑπὸ τὸ κράτος χειμαρρῶδῶν ἀναμνήσεων γλυκυτάτου παρελθόντος, ὑπὸ τὸ κράτος βαθυτάτης ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν μεγάλων αἰσθημάτων χαρᾶς σημειῶ τὰς ὠχρὰς ταύτας γραμμὰς προσωπικῆς ὀφειλῆς καὶ εὐγνωμοσύνης αἰδίου πρὸς Ὑμᾶς, τὸν ἐρίτιμον ἐθνικὸν ἄνδρα καὶ ἀληθῆ μυσταγωγὸν τῆς Σοφίας, ὡς τὸν ἀρμόζοντα στέφανον εἰς τεσσαρακονταετῆ ἐθνικὸν καὶ διανοητικὸν βίον τῆς Ἑλλογιμότητός Σας μετὰ τὰς ἐγκαρδιωτάτας καὶ θερμοτάτας τῶν εὐχῶν μου, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς μακροημερεύῃ τὴν Ἑλλογιμότητά Σας ἐπὶ μήκιστα ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἔθνους καὶ

τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, χαρίσεται δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Βασιλείας τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον πρὸς τὸν διακονήσαντα πιστῶς καὶ ἀποστολικῶς τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου, τὰ γράμματα τῆς Σοφίας τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ἀθάνατα Ἰδεώδη τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡμῶν Γένους.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΝΗΣΙΩΤΗΣ ΔΡ. Θ.

Καθηγητῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρος τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανικῶν Ἐνώσεων τῆς Ἑλλάδος

Σεβαστέ μοι Κύριε Πρόεδρε,

Δοξάζομεθα εὐτυχεῖς διότι εἰς ἡμᾶς τοὺς πολλαπλῶς ὑφ' Ὑμῶν εὐεργετηθέντας ἔλαχεν ὁ κληρὸς ἐξ ὀνόματος ὑπερτετρακοσίων ἀποφοίτων τοῦ ἐν Σάμῳ Ἱεροδιδασκαλείου «Ἀνατολῆς» νὰ ἐκφράσωμεν καὶ δημοσίᾳ τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην πάντων ἡμῶν διὰ πᾶν θ' ὅσα ὑπεράνθρωπα ὁμολογουμένως ἐπράξατε διὰ τὴν Ἰδρυσιν, συντήρησιν καὶ κανονικωτάτην λειτουργίαν τοῦ ἱεροῦ τούτου καθιδρύματος τῶν Μουσῶν, τῆς τόσον ἐπαξίως γαλουχησάσης καὶ ἐκθρεψάσης ἡμᾶς πνευματικῆς τροφῆς, παλαίσαντες ἐναντὶον μυρίων ὄσων ἀντιδράσεων καὶ ἐμποδίων, ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν. Ἡ εὐγνωμοσύνη ἡμῶν δὲν δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ ἀρκούντως οὔτε διὰ λόγων, οὔτε δι' ἔργων.

Ὡς τεκμήριον δ' αὐτῆς, δέξασθε, παρακαλοῦμεν, κύριε πρόεδρε, τὸν ἐνθερμον υἱικὸν ἀσπασμόν, ὃν δι' ἡμῶν ἀποθέτουσιν ἐπὶ τῆς σεβασμίας Ὑμῶν χειρὸς δημοσίᾳ πάντες οἱ τράφιμοι τοῦ ἱεροδιδασκαλείου, ἐλάχιστον δείγμα τῆς πρὸς Ὑμᾶς ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης, ἣτις ἔσται αἰωνία.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΩΓΙΑΔΗΣ

Α. ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

τῆς ἐκ Σπάρτης τῆς Πισιδίας Ἀντιγόνης Χ. Ἡλιάδου,
πτυχιούχου τοῦ ἀνωτέρου τμήματος τοῦ ἐν Καλλιθέᾳ Διδασκαλείου
τῶν Νηπιαγωγῶν.

Ἐκ μέρους τῆς θηλείας νεολαίας, ἣ ὅποια εὐηργετήθη ἀπὸ τὸν

Μικρασιατικὸν Σύλλογον καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸν ἰδρυτὴν αὐτοῦ Σὸν μοι κ. Μαργαρίτην Εὐαγγελίδην, ἕς μοῦ ἐπιτραπῆ, παρακαλῶ, νὰ εἶπω καὶ ἐγὼ ὀλίγας λέξεις, αἱ ὁποῖαι αἰσθάνομαι ὅτι δὲν ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ παραστήσωσι τὴν πραγματικότητα.

Ἡ ἱερὰ ὑποχρέωσις πρὸς τὸν εὐεργετήσαντα ἡμᾶς καὶ ἡ βαθύ-
τάτη συγκίνησις διὰ τὴν τελουμένην σήμερον σεμνὴν ἑορτὴν μοῦ ἐνέπνευσαν τὴν τόλμην νὰ ἐμφανισθῶ ἐνώπιον ὑμῶν καὶ νὰ βροντοφωνήσω, ὅτι ὁ Σεβαστός μοι κ. Μαργαρίτης Εὐαγγελίδης δὲν ὑπῆρξε ἀπλὸς πρόεδρος συνήθους σωματείου, ἀλλὰ ὁ στοργικὸς πατὴρ τῶν ὑποδούλων Ἑλληνοπαίδων, τοὺς ὁποίους ἐκ παντὸς τρόπου ἠγωνίζετο νὰ προπαρασκευάσῃ ἱκανοὺς εἰς τὸν βιωτικὸν καὶ Ἐθνικὸν ἀγῶνα.

Τώρα κατανοῶ ποίαν σημασίαν εἶχεν ἡ εὐεργετικὴ του προστα-
σία, ἡ ὁποία ἀδικρίτως ἐπεδαψιλεύετο εἰς τοὺς μικροὺς συμπο-
λίτας μου, τώρα κατωρθῶν νὰ ἐκτιμήσω τὴν μεγάλην σπουδαιό-
τητα τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἐν Πάτρῳ καὶ Σάμῳ Ἱεροδιδασκαλείου καὶ
τοῦ ἐν Φλαδιανοῖς τῆς Καππαδοκίας διδασκαλείου τῶν νηπιαγωγῶν
καὶ τὰς προστάσις τῶν τροφίμων αὐτοῦ καὶ αἰσθάνομαι τὸ μέγεθος
τῆς ἐπιδράσεως τοῦ Ἐθνικοῦ τούτου παράγοντος ἐπὶ τὴν δύναμιν
τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Μὲ τὰ συναισθήματα λοιπὸν τῆς εὐγνωμοσύνης, τὰ ὁποῖα κατα-
πλημμυροῦσιν ταύτην τὴν στιγμὴν τὴν ψυχὴν μας καὶ τὰ ὁποῖα θὰ
μένωσιν ἀνεξίτηλα εἰς ὄλην μου τὴν ζωὴν, συνδέομεν καὶ τὸν θαυ-
μασμόν μας πρὸς τὸ ἔργον καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐμπνευσμένου
πικριώτου καὶ μεγάλου προστάτου μας, τοῦ ὁποίου οἱ καρποὶ τῆς
φιλομουσίας καὶ τῶν ἐξαιρετικῶν προσπαθειῶν ἀναθάλλουσιν εἰς
ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλληνικῆς γῆς καὶ ἀποδίδουσιν εἰς τὴν μητέρα
Ἑλλάδα ὅ,τι αὐτὸς τοὺς προσέφερε, ὅ,τι αὐτὸς ἐδημιούργησεν.

Ἡ τελουμένη λοιπὸν σήμερον ἑορτὴ δὲν εἶναι Μικρασιατικὴ,
ἀλλὰ πανελληνίως τιμῶσα ἰδιαιτέρως τοὺς διοργανωτὰς αὐτῆς· διότι
φανερώουσι ὅτι γνωρίζουσι νὰ βραδεύωσιν τὴν ἀρετὴν, ἐξαιρετι-
κῶς δὲ διδακτικὴ εἰς ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους.



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
ΤΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελ.
1. Ἑκκλητικὴ τῆς ἐπιτροπείας.....	5
2. Ἀνάθεσις τῆς μὲν κατασκευῆς τῆς προτομῆς εἰς τὸν κ. Θ. Θωμόπου- λον, τῆς δὲ ἀνζυγραφῆς τῶν συγγραφῶν τοῦ κ. Μ. Εὐαγγελίδου εἰς τὸν κ. Γ. Ἀσκητόπουλον.....	9
3. Σύστασις Ἐπιτροπείας τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς ἐορ- τασμόν τῆς 40ετηρίδος τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίας τοῦ κ. Μ. Εὐαγγελίδου.....	10

Α΄.

4. Τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς.....	12
5. Εἰσαγωγικὸς λόγος τοῦ προέδρου κ. Κ. Γ. Λαμέρα.....	12
6. Δόγες πανηγυρικὸς τοῦ προέδρου τῆς πρὸς κατασκευὴν προτομῆς Ἐπιτροπείας κ. Μιχαὴλ Βολανάκη.....	15

Β΄. ΕΝ Τῷ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙῳ

7. Ἡ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τελετὴ, πρυτανεύοντος τοῦ κ. Κ. Ζέγγελη.	25
8. Δόγος τοῦ Κ. Ι. Λογοθέτου.....	25-42
9. Δόγος τοῦ Κ. Γ. Λαμέρα.....	43 47

Γ΄. ΕΝ Τῷ ΟΙΚῶ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΟΣ

10. Αἱ κυριώτεραι προσφωνήσεις καὶ ἀπάντησις τοῦ κ. Μ. Εὐαγγελίδου...47-51	
11. Τηλεγραφήματα συγχαρητικὰ καὶ ἐπιστολαὶ	54
12. Μικρασιατικαὶ ἀντιπροσωπεῖαι.....	57

Δ΄.

13. Βιβλιογραφικὸν σημείωμα ὑπὸ Γ. Ἀσκητοπούλου.....	59
--	----

Ε΄.

14. Συγχαρητήρια ἄρθρα καὶ ἐπιστολαὶ	71
15. Ἄρθρον τοῦ κ. Π. Καρολίδου.....	71
16. Ἄρθρον τοῦ κ. Γ. Ἀσκητοπούλου.....	74
17. Βιογραφικαὶ σημειώσεις Μ. Εὐαγγελίδου κτλ.....	76